

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: **S., P., IČO: X.**, proti povinnému: **M., nar. X., K., o vymoženie pohľadávky a trov exekúcie**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 31 Er 3489/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 20. marca 2012, č. k. 19 CoE 92/2010-36 a proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok z 29. decembra 2009, č. k. 31 Er 3489/2008-19 v časti trov exekúcie, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 20. marca 2012, č. k. 19 CoE 92/2010-36 a uznesenie Okresného súdu Pezinok z 29. decembra 2009, č. k. 31 Er 3489/2008-19 v časti trov exekúcie **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia **v r a c i a** Okresnému súdu Pezinok na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnena podala dňa 24. júla 2006 na Exekútorskom úrade súdneho exekútora Bc. V. (ďalej len súdny exekútor) návrh na vykonanie exekúcie. Dňa 23. októbra 2006 vydal Okresný súd Bratislava II poverenie č. 5102*022495 pre tohto súdneho exekútora na vymoženie sumy 16,60 eur (500,- Sk), predstavujúcej pokutu uloženú povinnému za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky v blokovom konaní na základe bloku na pokutu nezaplatenú na mieste, ktorý nadobudol právoplatnosť 04. júna 2004 a vykonateľnosť 21. júna 2004.

Súdny exekútor doručil dňa 17. januára 2008 Okresnému súdu Bratislava II podnet na zastavenie exekúcie ex offa z dôvodu preklúzie pohľadávky.

Okresný súd Pezinok uznesením z 29. decembra 2009, č. k. 31 Er 3489/2008-19 exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. b/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok) a zároveň zaviazal oprávnenú uhradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 148,87 eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Zastavenie exekúcie odôvodnil stratou účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení účinnom v čase rozhodnutia. O trovách exekúcie rozhodol s poukazom na ustanovenie § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku, keď mal za to, že k zastaveniu exekúcie došlo v dôsledku objektívnej skutočnosti, uplynutím prekluzívnej lehoty, a teda nie je možné pričítať procesné zavinenie za zastavenie exekúcie ani povinnému, ani oprávnenej. Avšak podobne, ako v prípade zastavenia exekúcie z titulu, že majetok povinného nepostačuje ani na náhradu trov exekúcie, znáša aj v tomto prípade trovy exekúcie oprávnená, keďže na ich náhradu nemožno zaviazat' povinného.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Bratislave uznesením z 20. marca 2012, č. k. 19 CoE 92/2010-36 vo výroku o trovách exekúcie uznesenie prvostupňového súdu potvrdil a povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd mal za to, že dôvodom neúspešného exekučného konania bolo oneskorené podanie návrhu na vykonanie exekúcie zo strany oprávnenej, a týmto konaním oprávnená, aj keď nepriamo, zavinila zastavenie exekúcie podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 14. mája 2012.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet oprávnenej podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu ako i prvostupňového súdu v časti výroku o trovách exekúcie podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Navrhol obe rozhodnutia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Mimoriadne dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci oboma súdmi. Uviedol, že súd môže uložiť oprávnenému povinnosť nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie v zmysle § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením, alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Predmetné zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo

zásady zakotvenej v ustanovení § 197 Exekučného poriadku. Podľa dovolateľa však v tejto veci nebol splnený žiadny zákonný predpoklad, a preto nebol dôvod na použitie výnimky. Aj keď súd prvého stupňa skonštatoval, že ani oprávnenej, ani povinnému nie je možné pripísať procesné zavinenie na zastavení exekúcie, napriek uvedenému zaviazal k tejto povinnosti oprávnenú. Dovolateľ konštatoval, že náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenej podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku vtedy, ak zastavenie exekúcie zavinila. Pokiaľ oprávnená podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Oprávnená nemohla postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ani dĺžku exekučného konania v jeho priebehu ovplyvniť. Poukázal tiež na to, že súd by bol povinný exekúciu zastaviť i z úradnej moci, ak by zistil stratu účinnosti exekučného titulu v priebehu konania. Dovolateľ ďalej konštatoval, že náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenej podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. Ak márne uplynie prekluzívna lehota na nútený výkon rozhodnutia, povinnému nemožno uložiť povinnosť nahradit' trovy exekúcie súdnemu exekútorovi. Oprávnenej nemožno uložiť povinnosť nahradit' trovy exekúcie súdnemu exekútorovi len preto, že podala návrh na vykonanie exekúcie. Vždy treba skúmať, či oprávnená procesné zavinila zastavenie exekúcie, a ak zavinila, aj mieru jej zavinenia. Procesné zavinenie oprávnenej nemožno bez ďalšieho založiť iba na dispozičnom úkone - podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu exekúcie musí znášať súdny exekútor v prípade, ak povinnosť nahradit' trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému ani oprávnenej.

Účastníci sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu orgánu konajúceho v mene oprávnenej (§ 243e ods. 1 a ods. 2 O. s. p.), a že je prípustné (§ 243f ods. 2 O. s. p. a contrario), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a

ods. 3 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p., môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O. s. p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Existenciu týchto väd generálny prokurátor nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. (bez ohľadu na to, či generálny prokurátor odôvodnil svoje mimoriadne dovolanie dovolacím dôvodom aj podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Túto vadu dovolací súd taktiež nezistil.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté uznesenia súdov nižšieho stupňa v časti o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 veta prvá Exekučného poriadku, za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku, trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zväží, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhrádza zásadne

povinný, a oprávňuje ho uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupuje určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

Dovolací súd zo spisu zistil, že povinný svojim konaním 04. júna 2004 v Bratislave naplnil skutkovú podstatu priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa §22 ods. 1 písm. k/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení. Povinný spáchanie skutku priznal a súhlasil s jeho riešením v blokovanom konaní, čo potvrdil svojim podpisom. Z dôvodu, že povinný nezaplatil pokutu na mieste, bol mu vydaný blok na pokutu nezaplatenú na mieste č. AA 878694. Pretože v určenej 15 - dňovej lehote povinný pokutu nezaplatil, rozhodnutie sa stalo 21. júna 2004 vykonateľným. Oprávnená potom, ako povinný nereagoval na výzvu na zaplatenie uloženej pokuty, podala návrh na vykonanie exekúcie na Exekútorskom úrade B., V. 24. júla 2006, t. j. pred dňom straty účinnosti exekučného titulu. Dňa 23. októbra 2006 bol súdny exekútor poverený vykonaním exekúcie.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z vyššie uvedených zákonných predpokladov, teda nebol splnený ani dôvod pre použitie výnimky v zmysle § 203 Exekučného poriadku. Pod zavinením oprávnenej v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávnenej, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jej konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého, pokiaľ oprávnená podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnená skutočne nemohla nijako ovplyvniť postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania. Navyše súd by mal ex offo povinnosť exekúciu zastaviť, ak by v priebehu konania zistil stratu účinnosti exekučného titulu.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia krajského ako aj okresného súdu o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku (porovnaj napr. sp. zn. 3 MCdo 11/2009, 4 MCdo 11/2008, 5 MCdo 20/2011, 6 MCdo 4/2010, 7 MCdo 13/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2013

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mgr. Monika Poliačiková